

ΟΜΙΛΙΑ ΣΤΟ ΣΥΝΔ.ΓΟΝΕΩΝ Α ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΛΕΜΕΣΟΥ

Αγαπητοί φίλοι,

Πρέπει να σας ομολογήσω πως είμαι πολύ συγκινημένη που βρίσκομαι σήμερα εδώ, στο Πρώτο Δημοτικό Σχολείο Λεμεσού γιατί ίσως δεν το ξέρετε αλλά πρίν απο μισό αιώνα περίπου αυτό εδώ υπήρξε και το δικό μου Δημοτικό Σχολείο. Τότε βέβαια στεγαζότανε λίγο πιό κάτω, εκεί όπου βρίσκεται σήμερα το Κτηματολόγιο, και λεγόταν Πρώτο Παρθεναγωγείο Λεμεσού κι'απέναντι του ήταν το Πρώτο Αρρεναγωγείο Λεμεσού. Τότε βλέπετε τα αγόρια φοιτούσαν χωριστά απο τα κορίτσια, ακόμη απο το δημοτικό.

Γι'αυτό σας ευχαριστώ διπλα για την τιμή που μου κάνετε, και για τις αναμνήσεις που μου ζωντανέψατε.

Ξέροντας πως ο χρόνος μας είναι περιορισμένος θα μπώ κατ'ευθείαν στο θέμα μου. Ποιά είναι η σημασία του βιβλίου στην εποχή μας, την εποχή της πληροφορικής; Αντί για απάντηση αντιγράψω μια φράση απο πρόσφατη συνεντευξη του Καθηγητή Νιλ Πόστμαν σε αθηναϊκή εφημερίδα. Ο Καθηγητής Νιλ Πόστμαν είναι ο επικεφαλής του τμήματος Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου της Νέας Υόρκης και κορυφαίος αναλυτής της επιρροής των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας στην αμερικανική κοινωνία. Λέει λοιπόν ο Καθηγητής.

9- "Οι περισσότερες πληροφορίες που παίρνουμε από τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας μας είναι εντελώς άχρηστες. Το ζήτημα είναι ότι έχουμε αποκτήσει εξάρτηση και πιστεύουμε ότι όλα τα στοιχεία μας είναι απολύτως χρήσιμα. Προσωπικά θεωρώ ότι όταν έχω πρόσβαση σε μια βιβλιοθήκη με μπόλικά βιβλία η ενημέρωσή μου είναι επαρκής. Αλλιώς αισθάνομαι δέσμιος της τεχνολογίας, αντί η τεχνολογία να αποτελεί ένα μέσον που αποδεικνύεται χρήσιμο για μένα."

Κι ο Καθηγητής Πόστμαν προσθέτει:

"Υπάρχουν οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα που θα εξυπηρετηθούν καλύτερα αν επιτρέψουν σε ένα μεγάλο, ημιγράμματο πληθυσμό να ψυχαγωγείται μέσα από τον μαγικό κόσμο των κομπιούτερ. Στην ουσία αφήνουν αυτό τον πληθυσμό να χρησιμοποιείται από τους κομπιούτερ αντί να τους χρησιμοποιεί ο ίδιος."

Η σημερινή σας συγκέντρωση, αγαπητοί φίλοι, σε συνδυασμό με την έκθεση βιβλίου, είναι μια ένδειξη πως μαζί με τον Καθηγητή Πόστμαν και με χιλιάδες, εκατομύρια άλλους ειδικούς σ'όλο τον κόσμο ανησυχείτε κι'εσείς για τον δρόμο που παίρνει η ζωή μας με την ραγδαία και μονόπλευρη ανάπτυξη της τεχνολογίας. Δείχνει πως προβληματίζεστε πως θα μπορέσουν τα παιδιά μας, οι αυριανοί πολίτες της τρίτης χιλιετίας να αντιμετωπίσουν με τον πιο ανώδυνο τρόπο αυτή την ραγδαία ανάπτυξη. Και πολύ σωστά τοποθετείτε το βιβλίο σαν ένα αντίβαρο ισορροπίας. Πλάι στο βιβλίο θα μπορούσαμε βέβαια να προσθέσουμε την σημασία της επαφής του παιδιού με τις καλές τέχνες, τη μουσική, το θέατρο, τις εικαστικές τέχνες, τον καλό κινηματογράφο.

Η δουλειά η δική μου φυσικά είναι να γράφω βιβλία κι'όχι να αναλύω την σημασία τους. Αν κρίνω όμως από τον εαυτό μου, από τον καιρό

25
που ήμουνα παιδι, και όπως είπα φοιτούσα σ' αυτό εδώ το σχολείο, τη χαρά που μούδινε ένα καλό βιβλίο με τιποτα άλλο δεν μπορώ να την συγκρίνω. Ισως θα μπορούσα να την συγκρίνω με ένα καλό, χορταστικο παιγνίδι, απ' εκείνα τα παιγνίδια που κάναμε κάποτε στους δρόμους και στις αλάνες, και που δυστυχώς τα σημερινά παιδιά τα στερούνται παντελώς. Τα βιβλια στην εποχή μου ήταν όχι μονάχα απλησίαστα λόγω της τιμής τους αλλά και δυσεύρετα. Θυμάμαι με τι λαχτάρα τρέχαμε τ' απογεύματα στη Δημοτική Βιβλιοθήκη της Λεμεσού, που στεγαζότανε μέσα στο Δημαρχείο για να διαβάσουμε ένα βιβλίο, γιατί δεν μας το δάνειζαν για το σπίτι.

Αν πάλι κρίνω απο συνομιλίες μου με τα σημερινά παιδιά στα σχολεία όπου μας καλούν συχνά εμάς τους συγγραφείς, απολαμβάνουν εξίσου κι' αυτά ένα συναρπαστικό βιβλίο, τα μαγεύει η περιπλάνηση στους φανταστικούς κόσμους ενός παραμυθιού ή ενός περιπετειώδους μυθιστορήματος.

Τα σημερινά παιδια μάλιστα έχουν περισσότερες δυνατότητες πρόσβασης στο καλό βιβλίο απο τα παιδιά παλαιότερων εποχών. Πιό μεγάλη οικονομική άνεση, πιό πολλή μόρφωση των γονιών, πιό καλά εκπαιδευτικά προγράμματα στα σχολεία, πιό ξύπνιους και καταρτισμένους δασκάλους. Ένα μόνο δεν διαθέτουν τα σημερινά παιδιά που εμείς το διαθέταμε άφθονο. Χρόνο! Τα έχουμε τόσο πολυ βαρυφορτώσει με μαθήματα, φροντιστήρια, γυμναστικές και μπαλέτα που ο χρονος πια της παιδικής ηλικίας δεν τους ανήκει. Ακόμη και το παιγνίδι έχει σχεδόν χαθεί απο τη ζωή τους. Και μέσα σ' αυτό τον πιεσμένο χρόνο προσπαθούμε να στριμωξουμε και το βιβλίο. Μπορούμε; Αυτή την ερώτηση θα ήθελα να την κάνω σ' εσάς. Αλλά και μήπως εσείς οι γονείς έχετε περισσότερο χρόνο; Η σύγχρονη τεχνολογία που σας απάλλαξε απο τόσες δουλειές σας φόρτωσε με άλλες. Μήπως εσείς οι γονείς έχετε το χρόνο να ανοίξετε ένα βιβλίο μπροστά στο παιδί σας,

να του διαβάσετε με κέφι και χιούμορ ένα παραμύθι για να το κάνετε να αγαπήσει το βιβλίο;

Γιατι κακά τα ψέματα, αγαπητοι φίλοι, αν εμείς οι ίδιοι δεν αγαπούμε το διάβασμα, ή αν δεν δίνουμε τη σημασία που πρέπει στο βιβλίο, αν δεν έχουμε μερικά ελκυστικά βιβλία στη βιβλιοθήκη μας πως θα πείσουμε τα παιδιά μας να το κάνουν; Ξέρουμε πολυ καλά ότι το παιδί μιμείται ότι βλέπει, και κυρίως αντιγράφει τους γονείς του. Αν ο πατέρας είναι καπνιστής και ο γιός θα καπνίσει απο την εφηβεία του, αν η μάνα είναι φιλάρεσκη η δεκάχρονη θα απαιτήσει ρούχα με μάρκες.

Αν οι γονείς αφιερώνουν λίγη ώρα κάθε μέρα για διάβασμα και καλή μουσική τα παιδιά ευχαρίστως θα κάνουν το ίδιο και πιστέψτε με, αυτή η εικόνα θα είναι απο τις πιο όμορφες αναμνήσεις τους για το μέλλον. Αν μια φορά κάθε τόσο οι γονείς πάρουν απο το χέρι τα παιδιά τους κι'επισκεφθούν ένα βιβλιοπωλείο, ή μια δημόσια βιβλιοθήκη για να διαλέξουν βιβλία γι'αυτά, τα παιδιά θα νιώσουν περήφανα. Αν οι γονείς ανταμείψουν μια καλή πράξη του παιδιού τους χαρίζοντας του ένα βιβλίο, το βιβλίο εκείνο θα είναι το πιο πολυτιμο δώρο για το παιδί.

Και πάω τώρα στο μεγάλο ερώτημα που ίσως να προβληματίζει πολλούς απο τους γονείς: Τόσα βιβλια και έντυπα κατακλύζουν την αγορά, πως θα ξέρουμε εμείς ποιο είναι κατάλληλο για τα παιδιά μας; Κι'αν είναι κατάλληλο θα τραβα το ενδιαφέρον του παιδιού; Είναι γεγονός φίλοι μου ότι δεύτερος μεγάλος σκόπελος είναι η επιλογή του βιβλιου. Τα σκουπίδια που κυκλοφορούν έχουν καμιά φορά πιο εντυπωσιακά περιτυλίγματα απο τα καλά βιβλία. Θα θυμηθώ εδώ ένα γνωστό συγγραφεα που είχε πεί κάποτε. "Καλύτερα να διαβάζει σκουπίδια ένα παιδί παρά να μη διαβάζει καθόλου γιατι αφού διαβάσει

-5-

τα σκουπίδια θα φτάσει και στο καλό βιβλίο." Εμείς βέβαια προτιμούμε τα παιδιά να πάνε κατ'ευθείαν στο καλό βιβλίο, έτσι δεν είναι;

Κι'αν βέβαια οι γονείς είναι συστηματικοί αναγνώστες δεν υπάρχει πρόβλημα γιατί έχουν ήδη αποκομίσει τη δική τους πείρα και γνώση. Στην περίπτωση όμως που οι γονείς δεν έχουν ούτε το χρόνο ούτε τη δυνατότητα;

Το σχολείο, θα μπορούσε να είναι η δικλίδα ασφαλείας. Η συμβολή και συμβουλή των δασκάλων είναι αποφασιστική αρκεί να είναι κι'εκείνοι καταρτισμένοι. Μπορούν να ετοιμαζουν ένα κατάλογο με καλά βιβλία τον οποίον κατα βούληση να συμβουλευονται οι γονείς και οποίος να αλλάζει κάθε τόσο. Και αντίστροφα ίσως, οί Σύνδεσμοι Γονέων θα μπορούσαν να προμηθεύουν με καλά βιβλία τις βιβλιοθήκες των σχολείων. Η πείρα των πολλών είναι πολύ πιο σημαντική απο την πείρα του ενός. Μια φορά είχα πάει επίσκεψη σ'ένα αγροτικό σχολείο. Φτωχοί άνθρωποι οι κάτοικοι, το σχολείο τους όμως είχε δανειστική βιβλιοθήκη. Ένας δάσκαλος είχε ξεκινήσει τη βιβλιοθήκη αυτή καλώντας τα παιδιά να φέρουν κατ'αρχήν απο τα σπίτια τους το καθένα οσα βιβλια είχαν και ν'αρχίσουν να τα δανείζουν ό ένας στον άλλο. Υστερα έστειλαν επιστολές στο Υπουργείο Παιδείας, σε συγγραφείς, σε βιβλιοπωλεία, παρακαλώντας να τους προμηθεύσουνε με βιβλία. Πιστέψτε με ότι σε χρόνο ρεκόρ είχαν μια συμπαθητική βιβλιοθήκη.

Στην επιλογή ενός καλού βιβλίου για τα παιδιά μας μπορούμε να συμβουλευτούμε και τους υπαλληλους των βιβλιοπωλείων που συνήθως έχουν αρκετές γνώσεις αλλά θάλεγα ότι το όνομα του συγγραφέα είναι η καλύτερη εγγύηση για την ποιότητα του βιβλιου. Αγοράζοντας κλασικούς συγγραφείς παιδικών βιβλίων, έλληνες και ξένους σε καλές μεταφράσεις, δεν υπάρχει περίπτωση να κανουμε λάθος.

Κλείνοντας τη σύντομη εισήγηση μου θα ήθελα με υπερηφάνεια να τονίσω πως το ελληνικό παιδικό βιβλίο ανθεί αυτή τη στιγμή. Δεκάδες καταξιωμένοι συγγραφείς μας ασχολούνται με επιτυχία με το παιδικό βιβλίο, κι'ανάμεσα τους πολλοί συμπατριώτες μας, Κύπριοι. Προτιμώντας τους στις επιλογές μας βοηθάμε στην ανάπτυξη του βιβλίου στον τόπο μας.

Επιτρέψτε μου τελειώνοντας να ευχαριστήσω άλλη μια φορά τον Σύνδεσμο Γονέων Α Δημοτικού Σχολείου, για την μεγάλη τιμή που μου έκανε να με καλέσει σ'αυτή την ωραία σύναξη και να ευχηθώ κάθε επιτυχία στη δουλειά σας για το καλό των παιδιών μας. Είμαι στη διάθεση σας για ερωτήσεις, απόψεις ή και διαφωνίες.